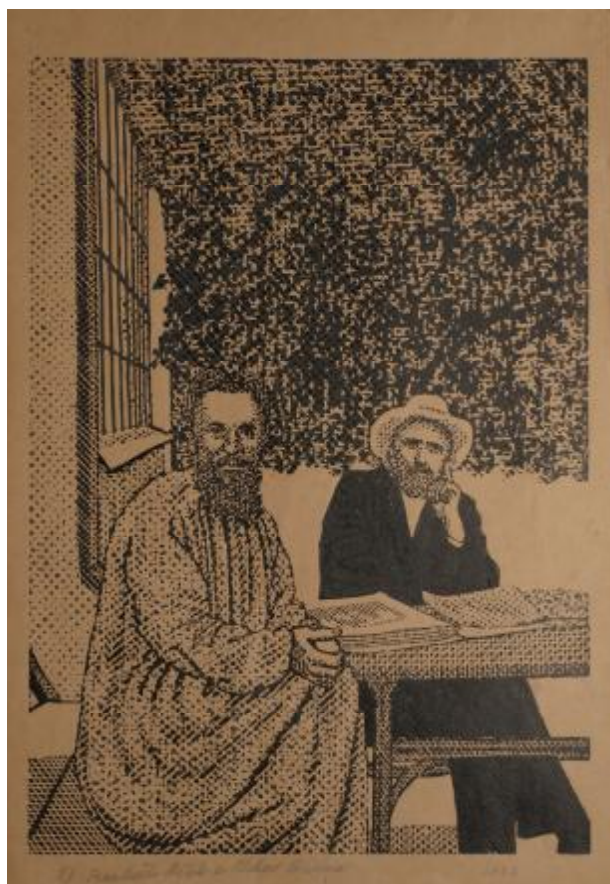

BULLETIN

Společnosti Otokara Březiny

58

Jaroměřice nad Rokytňou
BŘEZEN 2012

Čisté jitro Otokar Březina

Když za jitra, snů množstvím zemdleni, jsme vyšli do zahrad,
zem celou, jako duši svou, jsme zřeli v ohni rozkvétat;
i ptali jsme se větrů, vod a stromů, ptáků, včel:
kdo dnešní noci, tajemný, zahradou naší šel?

Hrál písek v zlato změněný, kde svaté stopy ležely,
šuměly vody léčivé jak rozvlněné anděly,
dech každý sílu žití směl jak na sta žhoucích dní
a v každém pohledu byl úžas znovuzrození.

Tíž tajemství svých bolestných jsme přijali jak vůli tvou,
před rozlomením pečeti list políbený s pokorou;
a nepřítel, jenž číhaje u našich usnul bran,
jak unavený posel tvůj byl od nás uvítán.

Na nebezpečných samotách, navštěvovaných demony,
sad našich přání jemný kvet jak liliové záhony
a nejžhavější, nejsladší, nejžádoucnější z žen
jsme pozdravili, zářící, jak bílé sestry jen.

— —

Slovo k výročí SOB

Především bychom chtěli vzdát díky těm, kteří odkazu Otokara Březiny věnovali čas, moře práce, obvykle nedoceňované i peníze. V prvních letech po smrti našeho básníka přispěli nejvíce drobní dárci z celého tehdejšího Československa, ale i ze zahraničí. Obětavost členů Výboru pro uctění památky O. Březiny a později (nejen) členů výboru je obdivuhodná. Po obnovení SOB v roce 1990 se opět našla řada obětavých nadšenců, kteří se nezištně starají o odkaz Otokara Březiny. Co je k tomu vedlo a vede?

Na první pohled by se mohlo zdát, že to je záležitost literární. Ale vzápětí zjistíme, že slovo Otokara Březiny inspirovalo desítky výtvarníků a stovky básníků a spisovatelů i skladatelů. Jeho dílo a hovory s množstvím významných osobností, jež byly v řadě případů zaznamenány, jsou inspirací a výzvou i v dnešní době. Nejsou to, po horácku řečeno, jen „básničke“. Je dnes málo takových tvůrčích osobností, jejichž dílo směřuje člověka do budoucnosti a nenásilně formuje pro svět kultivovaný, kde úcta a respekt člověka k člověku vyvěrá z hodnot, na nichž byla vybudována „západní civilizace“. Civilizace mnoha protikladů, vážných rozporů a konfliktů, která však otevřela cestu k demokracii, o kterou znovu usiluje i naše země. Březinovo dílo a jeho odkaz, to není show, to je zásadní sdělení pro dnešek i pro budoucí generace, aby život na planetě Zemi byl hodnotný a aby směřoval k všeobecnému dobru.

Pro tento odkaz se snažíme pracovat i když jsme každý jiný, pro tento odkaz hledáme stále znovu spolupracovníky, tak jak je hledali nejbližší přátelé básníkovi po jeho skonu. Ti v díle milovaného básníka viděli naději, tak jak to naznačil v roce 1928 Karel Čapek.

Proto chceme poděkovat všem věrným členům a příznivcům za každou spoluúčasť na činnosti SOB.

Za výbor SOB Jiří Höfer

Ustavení „Výboru pro uctění památky Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou“ (doslovný přepis):

Zápis o poradní schůzi

přátel a ctitelů zesnulého básníka Otokara Březiny, konané ve středu dne 27. Března 1929 o 5 hod. odpoledne v ředitelně dívčí měšťanské školy v Jaroměřicích nad Rokytnou. Jednalo se o tom, jak uctíti a uchovati trvalou památku našeho velikého občana ve zdejším městě.

Starosta města Josef Musil vítá přítomné a zahajuje schůzi. Nato pietně ujímá se slova akademický sochař František Bílek z Prahy. Jaroměřice byly Mekkou celého národa, všech ctitelů Březinova díla, jako věčného zdroje krásy, útěchy a poučení. Přičiňme se o to, aby touto Mekkou zůstaly i v budoucnosti. Postarejme se o důstojný náhrobek drahého zemřelého, hleďme zachovati Mistrovu pracovnu v původním stavu, jakož i veškeré památky příštím pokolením. To by bylo cílem zvláštního výboru, složeného z osobních přátel básnických, zástupců obce, škol, veřejných úřadů a ústavů.

P. Jakub Deml zdůrazňuje, že nejdůstojnější ozdobou Březinova rovu bude jedině pomník od nejdůvěrnějšího básnickova přítele Františka Bílka, což jednomyslně přijato.

Do předsednictva „Výboru pro uctění památky Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou“ zvoleni pánové:

předsedou starosta města Josef Musil,

jednatelům okresní školní inspektor Matěj Lukšů,

pokladníkem ředitel městské spořitelny Josef Kolář.

Poněvadž se dalo očekávat, že jednatelem akce vytvořeného výboru bude velmi rozsáhlá, zvolen byl na výpomoc druhým jednatelům odborný učitel Ladislav Matějka.

Mimoto byli do výboru jmenováni pánové:

Univerzitní profesor dr. Em. Chalupný, rada politické správy Kašpárek, řed. Dr. Josef Fišer, prof. František Jech, děkan P. Josef Peksa, prof. Dr. Otakar Fiala, řed. Václav Kolář, říd. učitel Jan Výtasa, říd. učitel v.v. Jan Fiala a František Kabelka, odb. uč. Emilie Lakomá, uč. Antonie Svobodová, obv. lékař dr. V. Šlechta, řed. František Pospíšil, odb. učitelé Jiljí Nedvědický a Josef Kapinus, předsedové místních peněžních ústavů Štěpán Prokeš a Karel Rivola.

Výbor podá žádost k ministerstvu vnitra za povolení sbírek na území Československé republiky. Provolání k veřejnosti slíbil napsati P. Jakub Deml.

Požádáme zástupce význačných národních institucí o podpisy na provolání, aby pořádané sbírky měly ráz celonárodní.

Mistr František Bílek prohlašuje, že ponechá v Jaroměřicích darem veškeré obrazy a obrazová díla, která jsou jeho majetkem a nacházejí se v bytě zesnulého básníka, pod tou podmínkou, že bude v Jaroměřicích zřízeno Březinovo museum, po případě zachována pracovna v původním stavu. – Odborná učitelka Emilie Lakomá projevuje taktéž vzácnou ochotu, že zakoupí od pana Rezka za slušnou cenu Březinův nábytek v pracovně a věnuje jej musejním účelům. Oba sliby kvitovány byly se srdečným povděkem.

Akad. sochař František Bílek nabízí mimoto svůj poslední portret zesnulého Otokara Březiny k volnému rozmnožení. Obraz tento kreslil právě v den 60. narozenin básníkových roku 1928. Reprodukce portretu zasílaly by se jako premie všem dárcům, kteří přispějí větší peněžní částkou /asi 100.-Kč/ ke stanoveným účelům. – Pánové Karel Rivola a Štěpán Prokeš jménem zdejších peněžních ústavů slibují všemožnou finanční podporu.

Bylo ujednáno pořídití nákladem výboru 1000 reprodukcí posledního Březinova portrétu z roku 1928. – Spolek Svatobor v Praze požádáme o radu a podporu ve svých snahách.

Nakonec předseda Josef Musil děkuje všem za krásnou ochotu přispěti k brzkému zdaru vznešeného úkolu a tichou vzpomínkou na zesnulého básníka končí schůzi.

(podpis) Josef Musil
předseda

razítko

(podpis) Ladislav Matějka
zapisovatel

Výbor pro uctění památky OTOKARA BŘEZINY v Jaroměřicích nad Rokytnou

— —

Přátelství Otokara Březiny a Vladimíra Helferta

Otokar Březina jako učitel dějepisu byl velmi dobře obeznámený s minulostí Jaroměřic a jeho okolí i s jeho bohatou hudební tradicí. Za hraběte Jana Adama Qustenberka (1678 – 1752) provozovala se na jaroměřickém zámku barokní hudba pod vedením skladatele Františka Václava Míči (1694 – 1744). V té době se uváděla v Jaroměřicích nad Rokytnou taková hudební produkce, která se dávala ve Vídni, ať to byly opery, balet a jiná instrumentální díla. Jediný hudební archiv jaroměřického zámku zpracovat Vladimír Helfert ve své knize „Hudba na jaroměřickém zámku“.

Vladimír Helfert (1886 – 1945), hudební vědec a historik, pedagog a publicista, zakladatel Hudebního archivu Moravského zemského muzea v Brně (1919) a od roku 1931 profesor brněnské univerzity byl upřímným přítelem a ctitelem básníka Otokara Březiny. V době zpracovávání zámeckého archivu se badatel stýkal s básníkem a věnoval mu své dílo „Hudební barok na českých zámcích“, kde v předmluvě vzpomenu na nezapomenutelné chvíle s básníkem.

Úryvek z předmluvy:

Nemohu skončit bez několika slov rázu osobního. Za mého několikerého pobytu v Jaroměřicích, kdy ze spousty nesrovnaných archivalií vyrůstal mně zvolna obraz zapadlé, umělecké kultury a zaniklého hudebního života, bylo mi popřáno strávití mnohou nezapomenutelnou a povznášející chvíli po boku mistra Březiny. Tenkrát zřetelně slýchal jsem ohlas skvělé zámecké kultury šuměti v korunách starých stromů parkových, svědků to oné doby, a doznívati v opuštěných chodbách a hlubokých tichem dýšících komnatách zámeckých. Prosím mistra Březinu, aby laskavě přijal tuto práci na znamení hluboké vděčnosti za ony chvíle, které mi popřál.

Otokar Březina napsal Vladimíru Helfertovi pět dopisů. Jedním z těchto dopisů je poděkování Vladimíru Helfertovi za darovanou knihu „Hudební barok na českých zámcích“:

Jaroměřice, listopad 1916

Vzácný a milý pane,

Způsobil jste mi radostné překvapení svou knihou (Hudební barok na českých zámcích), kterou jste mi připsal tak krásnými a bratrskými slovy. Děkuji Vám vroucně za vzácný Váš dar a dobrý Váš list. I já vzpomínám často na krásně chvíle našich rozhovorů; a Váš slib, že mne navštívíte, až přijedete zase do našeho kraje, vítám s upřímnou radostí.

Kniha Vaše je plná života, bohatá novými postřehy, perspektivami, fakty, mladistvá a výmluvná, dílo nejen historika, ale i umělce. Postihujete mocně, jak všechny věci, i zjevy a gesta zdánlivě bez širšího dosahu a rezonance spjaty jsou v grandiózní jednotě života a ducha; že každé úsilí má svou tajemnou žeň a dožaduje se, třeba po staletích, svého ocenění a spravedlnosti; a že znamení, která unikají roztržitému zraku, soustředěný a hluboký pohled dovede čísti dávné osudy srdcí a duchů a rozumí lépe smyslu jejich zápasu, nežli mu rozuměli současníci a nežli si zápasící rozuměli sami v horečnosti své tvorby, poslušní, i proti své vůli, skrytým silám vývoje.

Přeji Vám bratrsky, vzácný příteli, aby zasloužený úspěch Vaší knihy byl Vám posilou v další práci. V době jako dnešní, kdy všechny dálky kolem nás jsou zataženy oblaky a pobělohorské blesky znovu zdají se šlehati nad obzorem našeho národa, Vaše práce má zvláštní, zvýšený ještě zájem.

Ale o tom až ústně. Zatím pozdravuji Vás vroucně a děkuji znovu za přátelskou Vaši vzpomínku a za bratrské Vaše věnování.

O. B.

10. – 13. května 2012 se bude ve Státním zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou konat symposium k 260. výročí úmrtí Jana Adama Questenberka.

(hp)

Všechny cesty vedou do Jaroměřic anebo O Demlových dopisech a jedné jeho význačné adresátce Antonii Svobodové

Už je to rok a půl, co jsme se naposledy vydali do Jaroměřic nad Rokytnou. Tehdy jsme představovali první svazek ediční řady

Korespondence Jakuba Demla *Carissime, kde se touláte? Dopisy Jakuba Demla příteli Josefu Ševčíkovi do Babic* a dodnes vzpomínáme na velmi vřelé přijetí. Na večeru jsme vystoupili společně s tehdejšími studenty bohemistiky pražské filozofické fakulty. Dopisy Jakuba Demla četly obě editorky knihy Iva Mrázková a Šárka Kořínková, listy babického faráře Josefa Ševčíka předčítal Igor Pejchal, v roli „kalendáře a mapy“ vystoupila Eliška Davidová a na flétnu hrál Michal Hořejší. O všech těchto lidech pravděpodobně ještě uslyšíme buď v souvislosti s edicemi Demlových dopisů či jiným bádáním, anebo s dalším veřejně prospěšným působením: někteří se věnují historii, edicím dopisů Sidonie Nádherné, jiní jsou hudebníci, dva z nich také nenásilnými metodami protestují proti kácení stromů v „bezzásahových“ zónách šumavského parku (jsou například autory nadčasového hesla „Nedej se pokácet“).

Dnes se však pozdržím pouze u otázky, jak tito a další lidé za poslední rok a půl pokročili ve svém bádání ohledně Demlovy korespondence a jak pokračuje její publikování.

Šárka Kořínková a Iva Mrázková už předloni završily studium diplomovými pracemi, v nichž zpracovaly básníkovy rozsáhlé korespondence s knězem Matějem Fenclem a sochařem Františkem Bílkem. První z nich vyšla loni jako další svazek edice Korespondence, kterou vydává nakladatelství Dauphin. Tentokrát se jmenuje *I tento list považujte za neúplný. Dopisy Jakuba Demla příteli Matěji Fenclovi* a proti předešlému dílu má dvojnásobný rozsah. I dopisy s knězem a překladatelem Matějem Fenclem zachycují především léta, kdy Jakub Deml spolupracoval se staroříšským Studiem a žil převážně v kraji nedaleko Jaroměřic: v Babicích, Martínkově, Šebkovicích, občas i ve vzdálenější Staré Říši a Třešti.

Proti tomu dopisy s Františkem Bílkem zachycují hlavně léta před Demlovou spoluprací se Studiem a po jejím skončení (1901 až 1906 a pak se korespondence obnovila po šestileté přestávce, v letech 1912 až 1928). Zejména první polovina listů do roku 1906 vypovídá silně o Demlově vztahu k Otokaru Březinovi a jeho dílu. Soubor vzájemných dopisů s Bílkem je nejméně dvojnásobný oproti dopisům Fenclovi, editorka Iva Mrázková ho připravuje k vydání letos.

Svůj diplomový úkol ukončila také Lenka Žehrová, když zpracovala celoživotní básníkovu korespondenci s premonstrátem

Vladimírem Evermodem Balcárkem z let 1905 až 1959. Vladimír Balcárek byl rodák z Krahulova, ale většinu života působil jako kněz a archivář buď na Strahově, anebo v Doksanech. Tato korespondence by měla vyjít v příštím roce. Další spolupracovníci připravují například edice dopisů Josefu Florianovi (Igor Pejchal), Jaroslavu Durychovi (Vladimíra Staňková), diplomovou práci o rodinných korespondencích píše Klára Moldová. Eliška Davidová zpracovala bibliografii básnickových časopiseckých publikací, která dodneška citelně chyběla a patří k základním předpokladům k edici Demlova básnického díla.

V nejbližší době se však čtenáři mohou těšit ještě na jinou obsáhlou publikaci, která shrnuje v edicích nebo studiích a zprávách téměř úplnou známou epistolografii Jakuba Demla do roku 1918. Sborník nazvaný *KOMU svěřiti tento list?* shrne společnou práci našeho edičního semináře za poslední čtyři roky a v nejbližších měsících ho vydá Literární archiv Památníku národního písemnictví. Obsahuje čtrnáct kratších edic dosud nepublikovaných básnickových korespondencí, například dopisy Marii Tischlitzové, S. K. Neumannovi či Růženě Svobodové a rovněž jeden neznámý dopis Otokaru Březinovi.

Jeden blok sborníku obsahuje zprávy editorů o obsáhlých souborech Demlových dopisů, které už jsou vesměs opsány či zpracovány, ale na publikaci teprve čekají. Jde opět o čtrnáct velkých souborů, z nichž zde připomenu alespoň jeden, který bezprostředně souvisí s Jaroměřicemi: sedmdesát dopisů a tři pohlednic Jakuba Demla učitelce Antonii Svobodové z let 1912 až 1914. Antonie Svobodová se narodila v Hostimi v roce 1875 a od roku 1896 pracovala jako učitelka ručních prací v řadě škol v širším okolí Moravských Budějovic. Od roku 1909 až do poloviny dvacátých let učila v Jaroměřicích. Její i Demlovy dopisy dosvědčují, že to byla jemná, vzdělaná a ušlechtilá žena. Ve svých šesti dochovaných lístcích se vždy zajímala hlavně o svého adresáta, sama o sobě psala jen vzácně: například v dopisu ze září 1913, kde vyjadřuje smutek nad tím, že ve škole již nevyučuje Otokar Březina:

Není klidu u nás teď po začátku školního roku; jsem již celá utrápená. P. uč. Jebavý nastoupil již dovolenou a u nás ve škole je bez

něho smutno – smutno. Zdá se mi, že všechno nejlepší a nejčistší zmizelo.

Z dopisů vyplývá, že Antonie Svobodová byla čtenářkou Demlových knih a zřejmě pomáhala i s jejich prodejem v Jaroměřicích. Jakub Deml jí psal krásné (a smutné) dopisy z Prahy, kde v té době nedobrovolně pobýval, a několik z nich otiskl v knize *Pro budoucí poutníky a poutnice* (1913). Ve svém díle se o ní však jmenovitě téměř nezmiňuje, pouze letmo až ve *Šlépějích XVI* z roku 1931, v souvislosti s Otokarem Březinou. Na rozdíl od jiných adresátů Demlových listů tedy nebylo vůbec snadné zjistit o adresátce něco bližšího. Naštěstí v tom pomohli právě lidé z Jaroměřicka a Moravských Budějovic. Totožnost Antonie Svobodové (žen toho jména existovalo v okolí víc) určil pan učitel Josef Hruža. Pan Jiří Höfer nás rovněž upozornil na dokument z roku 1929, nazvaný Ustavení Výboru pro uctění památky Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou, kde je Antonie Svobodová jmenována jako členka březinovského výboru. Řadu dokumentů o jejím působení ve školách a různých spolcích vyhledala paní archivářka Lenka Jičínská a archivář Petr Jičínský ze státního okresního archivu Třebíč □ pobočka Moravské Budějovice. Stopy Antonie Svobodové, které našli, končí v roce 1931, kdy se zřejmě odstěhovala z Jaroměřic do Pardubic. Její další osudy zatím neznáme. Víme pouze, že zemřela někdy před rokem 1957, kdy Demlovy dopisy, jež si Antonie Svobodová uchovala, předal Památníku národního písemnictví její synovec.

Korespondence s Antonií Svobodovou patří k nejkrásnějším a adresátka těchto dopisů k nejpozoruhodnějším osobnostem, s nimiž si Jakub Deml psal. Velké štěstí pro nás je, že působila právě na Jaroměřicku, kde se máme koho ptát. Protože právě zde se lidé živě zajímají o minulost svého kraje i vlastní předky: a nejen o ty slavné, ale také o ty neprávem zapomenuté.

Daniela Iwashita

(bohemistka, v letech 2007 až 2011 vedla seminář věnovaný rukopisné korespondenci Jakuba Demla na FF UK, nyní řídí edici Korespondence Jakuba Demla, kterou vydává nakladatelství Dauphin)

Rekapitulace tisků ze Staré Říše

Naše společnost SOB zorganizovala dne 5.11.2011 besedu o Florianově vydavatelství ze Staré Říše. Na této akci byl též přítomen vzorný knihkupec pan Otava z Jihlavy, který bohužel z časových důvodů nemohl jako znalec této problematiky vystoupit. Moc se mu omlouváme. Zanechal nám soupis celého díla. Díky!

Jedná se o:

1. Archy I.	63 svazků	5. Nejmenší revue	4 svazky
2. Archy II.	13 svazků	6. Nova et Vetera	50 svazků
3. Dobré Dílo	149 svazků	7. Studium	44 svazky
4. Kursy	55 svazků	8. Soukromé tisky	2 svazky
Celkem 380 svazků			

Po smrti Josefa Floriana staršího (prosinec 1941) a zejména po roce 1948 oficiálně vydávání téměř přestalo.

Josef Florian mladší, který se měl ujmout vydávání, úplně s ním nepřestal. Sepisoval pro své známé a přátele takzvané Aršíky. To se dělo nepravidelně. Každý rok dvakrát na Vánoce a Velikonoce ručně napsal a ilustroval své krátké rozpravy. Jednu takovou, nejen o zabrání Rakouska Hitlerem, zde uvádíme:

Na svatého Řehoře 1938

Korunami stromů hučí vlahý vítr, přivádějící tání sněhu. Večer kape se střech a v lesíku kalous výsměšným voláním vyprovází nenávratně odcházející zimu. Je sobota před nedělí „Reminiscere“, svatého Řehoře.

V trvalou paměť se vtiskla nálada tohoto jarního večera nenadálou zprávou o pohromě sousední země, začátek řetězového sesuvu v rumišťě a „soužení veliké, jakého nebylo od počátku světa“, jehož konce nemožno zahlédnout... A „zatím, co život zpíval pod mými okny v poledním hlaholu zvonů a v opojení slunečních září“ (Březina), pohraničními horami již prochívá lkaní, hořká příměs jásavého zpěvu přicházejícího jara.

Já tytéž lesy vůkol mám
po těchž horách kráčím sic,

na těchž místech sedávám,
přec domov to už není víc.

Vždy titíž lidé chodí sem,
které jak dítě už jsem znal,
zdraví mne cizím pozdravem,
dávnu už každý výhost dal.

Cizími hoby unesen,
zdá se jim každý roven být,
jsem sám a smuten, chtěl bych jen
rakouskou zemi v slzách smýt.

(Revertera 1938, přel. Jiří Suchánek).

Ještě skřivánek rozsévá svou píseň nad svobodným rodným krajem.
Ach, ještě v svobodném lese slyším tetřeva, když první proužek světla
na východě zvěstuje ráno, dole vše stojí v modravém tichu, jen zdáli
šumí bystriny, les dýchá chladnými vůněmi, nasbíranými na paloucích
bělajících se rojí něžných bledulí, na svazích vyhříváných poledním
sluníčkem, na pozlacených hlavách jív, rozvitých pro Květnou neděli.
K tomu povzbuzení mého otce, velká víra, naděje a láska, když
všechno „schlo očekáváním“, co znamená výstražný oheň polární
záře, svítící na cestu roku 1938:

Milosrdná láska Boží pracuje, DEUS PROVIDEBIT, a duše
vyhřívající se na výsluní Lásky svrchované vždy se smějí nadíti do
budoucnosti, že užijí mnohonásobné její štědrosti...

Jako blahopřání k Velikonocům 1978
účastně podpisuje
Josef Florian

Josef Florian mladší, donát I. třídy Suverénního řádu Maltézských
rytířů, narozen 1915, zemřel 2006.

Vysvětlivky: svátek sv. Řehoře – 12. březen
Deus providebit – volně přeloženo Bůh vidí (nebo zná)
Reminiscere – smísiti (spojiti)

Znak Maltézských rytířů

Josef Hruža

Ad Jubileum Jiřího Kuběny

Jiří Kuběna vydal v roce svých 75. narozenin výbor z básnické tvorby, kam zařadil, verše z let 1953 až 2010 a nazval jej **Pramen Bítova**. Bítov je jeho trvalá inspirace. Básník na hradě stále bydlí a je s ním bytostně spjat. Sám říká: *"Dá se říci, že Bítov stvořil mě a já zase Bítov."*

10. října 2011 jsme v jihlavském Divadelním klubu Horáckého divadla vyslechli jedenadvacet básní z Pramene Bítova – v podání Jiřího Kuběny to byla kulturní událost sezóny! Navíc hovořil o aktuálním dění, jeho bystré postřehy pronášené elegantní češtinou ve dlouhých klenutých větách se vsuvkami a množstvím odboček bylo požitekem poslouchat. Rodný jazyk v živém Mistrově podání udivuje vnímavé posluchače mnohotvárností. Pro mne nezapomenutelně a ve zkratce, jako dosud nikdo jiný, přiblížil tři pilíře evropské kultury: antiku, křesťanství, židovství.

A teď jsme na cestě do Jaroměřic a bažíme znovu po setkání. Znovu posloucháme bez dechu, nevnímáme jak čas běží. Poezii mluvenou střídá zpěv – chrámový sbor vedený Ladislavem Šabackým dotvořil atmosféru ve škole, kde jsme se sešli a kde Otokar Březina učil od roku 1901 dalších pětadvacet let.

Cítíme jasně, že podstatné jsou i jiné věci, nežli se běžně pokládají za důležité .

Poslali M+M Svatošovi. Více na:
[http:// www.svatosovi.bloguje.cz/index](http://www.svatosovi.bloguje.cz/index).

NAD RAKVÍ MAGORA

Řeč nad † Ivanem Martinem Jirousem v kostele P. Marie Karmelské

Kostelní Vydří, sobota 19. listopadu 2011 ve 14 hodin

Drahý Ivane Martine, Básníku Magore,

otřásl námi Tvůj – nedávno zažehnaný, nyní však přece dopadnuvší – skon. Skon nejdražšího manžela, tatínka a dědečka i milovaného blízkého člověka v rodině i mimo ni, a pro nás všechny pozůstalé přítele a kamaráda, vysokým ohněm planoucí světlo na křivolakých cestách našich osudů, bojovníka za všechny Chudé Duchem, Básníka Ivana Martina Jirouse – tohoto Blázna před Hospodinem podle slova svatého Pavla – : Magora Kristova. Bude chybět: a jeho velikost je i v tom, že po dokonané porážce včerejších usurpátorů svobody z pozic Moci, na níž se tak neohroženě podílel, dokázal se zřetelně distancovat i od dnešní naší, zas jiné Nesvobody, od nesvobody, jak sám věděl, mnohem horší, a zákeřnější, od našeho otročení Zlatému Teleti a jej doprovázejícímu Konsumnímu Blbství a vražedné, duchamorné „Zábavy“ – v tom našem bez rozpaků zas znovu vyznávaném, stejně bezduchém, jen trochu doslovněji materialistickém Zemském ráji na pohled, v nám všem dobře známé, Králem tohoto světa a jeho mediálními pohunky s orwellovskou důsledností střežené vládě Chaosu.

Svatomartinský Rytíř Ivan Martin ne náhodou odešel den před svátkem svého velkého patrona, když se byl rozdělil s naším věčným Žebrákem Národem – Žebrákem po Duchu - o svůj plášť bojovníka za Božskou Důstojnost Syna Člověka, a jeho pohřeb připadá – opět ne náhodou – na dny výročí převratu Listopadového, o nějž se na vlastní kůži s bezpříkladnou statečností zasloužil. Ale byl to, a i nadále je to – on, který zůstal i po všem tom lichometném Sametu důsledně Chudý a na straně Chudých, a kdo nakonec v závěru svého pohnutého života o pražádné alternativě mezi až příliš zjevným Terorem konečně dovládnuvší Levice a pro tu chvíli vítězné – jen trochu rafinovaněji , ale určitě ne méně Tyranské - Neviditelné Ruky Trhu, čili Pravice, dobře věděl. Jeho bezpečným Rozcestníkem byl Kříž, rozepjatá Náruč

Kristova mezi těmi oběma Lotry: Martin nikdy nezapřel svou důvěrnou a kající, o smilování prosící víru opravdového katolického křesťana; ten bezpečný Rozcestník ukazoval mu vždycky k místu proměnění srdce, Království Chudého – Staré Říši, a odtud ho i provázel jako jediná, nikdy neopuštěná jistota celým jeho heroickým životem.

Ivan Martin Jirous nebyl jen Rytíř Beránkův, Bojovník za Spravedlnost a Svobodu Boží, byl i věrný služebník Boží Matky Poesie, a jejího Syna, Slova Učiněného Tělem. Byl Básník.

Byl jsi Básník, a ne malý básník, Magore: žádný jen poeta minor. Básník naší, své, natolikrát okrvavené, brutálně dokaličené doby, písíci po stěnách svého vězení žádné hieroglyfy, ale zřetelné Mene Tekel, vzkazy až příliš srozumitelné a drásavé, svědek svého času, naší šílené doby. Poesii jsi zas jednou učinil svědectvím, martyriem Slova Krvavým Potem Oroseného, Bičovaného, Trním Korunovaného. V tom ohledu Martyr, básník Křesťanský, písíci Krví. A také ten, který na svůj úděl nakonec Vykrvácel. A jestli Ne přímo Syn Apollónův, Krista Vítězného a Proměněného, Slova Oslaveného, pak určitě toho Trpícího.

Tvé nejlepší básně jsou modlitby člověka na mučidlech, v Bohu pevně zakotveného a z něj a v něm, Božím Duchem všecko oživujícího, vše činícího Nové. Je v Tvých verších prostnost staročeská i nerozpačitý vyznavačský barok – je v nich i s Tebou sourodý rebel, básník z největších, Karel Havlíček Borovský, syn Vysočiny, syn – stejně jako Ty – českých, čili západních svahů Vysočiny. Ale je v nich, je v Tvých verších a to především, Tvůj předek po Krví, znamenitý lotr i ještě lepší kající, možná pro šibenici zrající, ale v Kristově náruči končící Villon, a s ním i Verlaine vězeňské kobky, Verlaine svých Sagesse, své sebeslitovné Moudrosti kajícího básníka. Co Tě však s nimi všemi spojuje i zas od nich odlišuje, je potrhaná, i zas jako píseň pramene věčně navazující, tichá melodie Tvé bezpříkladné Pokory. Básník – Ten Kdo trpí. Básník Martyr, Svědek, ale i Vyznavač.

Tvůj Marsyas ale není jen znamením opovážlivé vzpoury, nese zřetelně i stopy stažené kůže svatého Bartoloměje. Ten podpis a

piktograf, autoportrét zmučené tváře na pozadí Posledního Soudu, pod stropem Sixtiny – Tat Twam Asi - : To Jsi Ty. Lyra příštího Apollona už navždy ponese stopy krve prolité, jako ty nepomíjející Rány na Rukou, v Nohách a v Boku, které si jednou provždy podržuje Tajemství Božího Těla, Tajemství Bohočlověka Vtěleného a Oslaveného, Majestát Vítězného Krista.

Odchází s Tebou celá Epoque, čas potáčení se a pŮtek od Čerta k Dáblu. Jsme teď a tady na všechno sami, ale je to dobře, před imperativem Smrti, a před Mysteriem, ale i Magisteriem Života Věčného jsme každý sám, a jen tak, každý na své roli, můžeme snad převrátit i ten dnešní Vševládny Chaos, HnŮj Chlíva Augiášova, v ornici úrodnou. Kéž nám na ni svítí slunce Kristovo, jehož byl a i na Nebesích teď bude s námi Ivan Martin – mocný přímluvce našeho ubohého Národa, nejen skutečný Lev v erbu Čechů, ale i oddaný přítel – a osvojený syn naší rodné Moravy, té Velké po Duchu: Moravy Staroříšské, Moravy Florianovy, ale i Březinovy, Demlovy, Zahradníčkovy. A odteď už navždycky – alespoň napůl – i Moravy Magorovy, Moravy Matky Naděje nás všech, Moravy svatých Cyrila a Methoděje. Moravy Českomoravské Vysočiny, té země výšinné i krabaté, ale vždy po opravdových výškách žíznící.

Na přímluvu Panny Marie, Matky Boží, všech andělů a svatých i nás všech ať Tě přijme do své náruče Bůh Otec, Syn a Duch Svatý. Ať Tě na své Přesvaté Srdce přivine Ten, Kterého Jsi Nezapřel. Přimlouvej se za nás u Trůnu Hospodinova, u Nohou Krista Krále, aby se jednou – tak jako ten Tvůj, vrchovatě – a podle Vůle Boží – naplnil i náš pozemský Čas, tady na Zemi. S Námi Bůh! – Za Všechno Díky!

Jiří Kuběna

— —

ROZHOVORY O ČEŠTINĚ

Svatopluk Pastyřík

Liberecké Nakladatelství Bor vydalo koncem února knihu našeho člena Svatoopluka Pastyříka.

Knih je určena všem současným uživatelům češtiny (rodilým mluvčím i zahraničním bohemistům), kterým není lhostejný stav naší současné veřejné komunikace, tedy to, jak v dnešní době mluvíme, píšeme, co slyšíme a slýcháme v rozhlase a v televizi, co čteme v novinách.

Není systematickým výkladem české mluvnice, přináší jen příležitostná poučení, která by v podobě drobných a humorných epizod a popularizačních komentářů mohla přivést vnímavé čtenáře, např. i žáky ve škole, k hledání odpovědí na některé jazykové problémy, s nimiž se běžně v naší aktuální současnosti setkáváme, především pak ale nás všechny chce aktivizovat k přemýšlení o českém jazyce.

Knihu je možné zakoupit v kamenných i internetových obchodech.

Byl bych rád, kdyby se kniha ROZHOVORY O ČEŠTINĚ stala součástí Vaší knihovny, byl bych velmi rád, kdybyste mi po jejím přečtení napsali svůj názor.

S úctou Svatoopluk Pastyřík
(adresa u Jiřího Höfra)

Přednáška člena SOB

3. března 2012 se konala v Základní škole Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou přednáška a beseda s psychologem PhDr. Karlem Plockem. Přednášející svou obsáhlou přednášku doplňoval ukázkami případů psychických poruch, které načerpal za své bohaté celoživotní praxe.

PhDr. Karel Plocek a Mgr. Jiří Höfer

Dobrá zpráva:

Společnost F. Bílka zprovoznila webové stránky na adrese www.spol-fb.cz

Máme radost a blahopřejeme naši sesterské Společnosti. Přátelství dvou mimořádných osobností pokračuje v rovině osobních přátelství a kontaktů mezi členy našich společností a řada členů SOB jsou i členy SFB a obráceně.

Jiří Höfer

Do tohoto čísla bulletinu je vložena pozvánka k návštěvě Muzea O. Březiny.

Prosím, předejte tuto pozvánku řediteli, nebo učitelům českého jazyka ve vaší nejbližší základní, nebo lépe střední škole. Děkuji.

Jiří Höfer

Připravujeme

24. 3. Jaroměřice nad Rok.: v 15 hod. krátký pietní akt u hrobu Otokara Březiny. V 16 hod. v ZŠ O.B. pořad k 80. výročí založení SOB, na kterém vzpomeneme mj. prof. Otakara Fialu a vyslechneme text zápisu z 27. 3. 1929 – ustavení Výboru pro uctění památky O. Březiny a část z vydaného textu z r. 1932, jehož autorem je prof. František Jech.

2. 4. Jihlava: ve vstupní hale Krajského úřadu Vysočina: Otevření výstavy „Přátelství Otokara Březiny a Františka Bílka“. Pořádáme ve spolupráci s Muzeem Vysočiny a Krajem Vysočina. Výstava bude přístupná v pracovní dny do konce dubna.

24. 4. Praha: v 17 hod. v Knihovně V. Havla (Galerie Montmartre), Řetězová 7, Staré Město. Miloš Dvořák: Inlace slova v našem věku a připomínka 80. výročí SOB.

28. 4. Jemnice: vestibul KD, vernisáž výstavy obrazů Romana Havelky, promluví Jiří Kuběna. (Do 6.5.)

11.5. Jaroměřice nad Rok.: ve 13:30 v symbolistní zahradě Otokara Březiny v Muzeu Setkání u skalky Karla Čapka s RNDr. Vetvičkou, býv. ředitelem Botanické zahrady v Praze. Poté následuje program Sympozia J. A. Questenberka.

21. 7. Jaroměřice n. R.: plánovaná vernisáž výstavy Bohuslava Reynka v 16 hod v Muzeu O. B. a v 17 hod. beseda s Jiřím Reynkem.

15. 9. Jaroměřice nad Rok.: Výroční setkání SOB. V 10:15 pietní akt u hrobu básníka. Promluví opět Jiří Kuběna. Ve 13 hod. obvyklý program, po úvodní části Otokar Březina a F.X. Šalda.

Jiří Höfer

Děkujeme všem členům a příznivcům Společnosti O. Březiny, kteří v loňském roce významně finančně přispěli na naši činnost.

SKUPINA ČEZ

HLAVNÍ PARTNER

Bulletin vychází díky finančnímu příspěví Ministerstva kultury ČR.

Děkujeme partnerům:

Skupina ČEZ, Ministerstvo kultury ČR, Stanislav Hort Třebíč, Město Jaroměřice n. R., Doc. MUDr. Emil Černý, CSc. Brno, MUDr. Jana Langášková, MUDr. Jan Kousalík, MUDr. Xénie Preiningerová, MUDr. Blanka Götzová, Lékárna Jaroměřice n. R., Arch. Michal Zlatuška, Antonín Otava, Doc. Jiří Dan, Dr. Ivo Koudelka, Msgre Josef Valerián a dalším drobným dárcům.

Bulletin vydává výbor Společnosti O. Březiny v Jaroměřicích n. Rok., Březinova 46, 675 51, tel.: 603760768. IČO 44065841, e-mail na předsedu Mgr. Jiřího Höfra: hofer.j@seznam.cz, e-mail na studijní knihovnu při Muzeu O. B.: studijniknihovna@otokarbrezina.cz. Adresa našich stránek: www.otokarbrezina.cz. Toto číslo sestavil výbor SOB, tisk Helena Stejskalová a Blanka Nedvědícká.

Titulní strana: F. Bílek a O. Březina od Pavla Piekara

Příspěvky do č. 59 dodejte laskavě do 31.7.2012.